

тоналността, въ която ще транспонира. При Т-то, естествено, се промѣня изъ основа характера на композицията (поради различния характеръ на тоналноститѣ).

Транспониращи инструменти — се наричатъ ония духови инструменти, при които нотирането и звучението не сж еднакви. Такива сж: хорни, тръби (тромпети), бюгелхорни, туби, кларинети, обои, обои д'амуръ, английски рогъ. Ония отъ инструментитѣ, които сж въ С строй (при симфониченъ, а не духовъ оркестъръ), т. е. тия, които при надуването даватъ тризвучието С-dur, сж не транспониращи, а тия които даватъ друго тризвучие — сж Т. и. Споредъ това, имаме Т. и. въ В А D F Es и др. строеве. Искаме ли, напр., отъ В кларинетъ да получимъ тонъ g¹ — ще му напишемъ нота a¹ и т. н.

Транспониращи пиана — се наричатъ такива, чиято клавиатура се премѣства механически — така, че когато свирецътъ изпълнява една пиеса, вмѣсто въ написаната тоналностъ, тя (пиесата) звучи въ друга. Т-тѣ п. останаха безъ практическо приложение.

Трапъ, Максъ — Трапп, Мах — даровитъ композитъ отъ умѣреното модерно направление, род. 1 ноем. 1887 въ Берлинъ, ученикъ на Паулъ Йоунъ и Ернстъ Дохнани, преподавателъ и, по-късно, директоръ на Бендовата консерватория въ Берлинъ, отъ 1920 учителъ въ тамошната Държавна висша школа за музика. Творби: 3 симфонии и „Драматиченъ прологъ“ — за оркестъръ, концертъ за цигулка и оркестъръ, дивертиментъ за камероркестъръ, „Ноктюрно“ за малъкъ оркестъръ, 2 струнни квартета, по единъ клавир-квартетъ и квинтетъ, една соната за виолончелъ и пиано, музика къмъ две драми, четвърта симфония (1931), вариации за 2 пиана, рапсодия и други пиеси за пиано, пѣсни и др.

Траутониумъ, нѣм. Das Trautonium — е единъ, изнамѣренъ 1932 електрически музикаленъ инструментъ, който дава възможностъ да се получатъ цигулки, тропетови и др. тонове, а също да се наподобява и човѣшкия гласъ. Образуването на тона при Т-а изхожда отъ това, че всѣки музикаленъ звукъ се състои отъ единъ основенъ тонъ и отъ една или две

смѣсици отъ обертонове. Инструментътъ се състои отъ единъ доброкачественъ високоговорителъ и три главни части: 1) собствения уредъ, единъ металически капакъ съ тръби и 12 въртящи се копчета; 2) отъ мануалъ и 3) педалъ. Върху мануала сж разположени три октави. Основниятъ тонъ се получава чрезъ просто натискане съ единъ прѣстъ върху опънатата тель, (може да се свири и съ две ръце). Мануалътъ има 3 октави. Телениятъ мануалъ на Т-а представлява отъ себе си нѣщо сръдно между цигулковата струна и тастатурата на пианото, но могатъ да се правятъ и вибрации. Силата на тона зависи отъ силата на натискането на прѣститѣ, но има и специално приспособление за усиляване — (педалъ). Ширината на мензурата на мануала може да се промѣня чрезъ поставеното на апарата едно въртяще се копче, съ чиято помощъ може да се получаватъ и четвърттонни и по-малки отъ него тонови разстояния. Чрезъ друго едно приспособление може да се промѣня височината на тоновете (до две октави по-ниско), безъ да се измѣня самия мануалъ. Цѣлта на инструменти като Т-а е: да се получатъ нови, и съ по-голяма пълнота и красота, музикални звукове. При Т-а се касае до единъ инструментъ, който при това, въ малкитѣ джазъ-оркестри, може да замѣни нѣколко инструмента. Т-тъ има и приспособление за да може да служи сжщевременно и като нотенъ пултъ; той не е като многото други нови електрически музикални инструменти въ стадия на единичното, а на масовото производство.

Тремоло, ит. tremolo = треперейки — означава бързото повторение на единъ и сжщъ тонъ. При струннитѣ инструменти — чрезъ Т-то се получава единъ много хубавъ ефектъ. То бива: **измѣрено**, — когато бързината на повторението е означена (въ нотитѣ), и **чисто** — когато повторението трѣбва да става възможно най-бързо, така че — да не се долава едно ритмично раздѣление. Въ драматичната музика пръвъ Монтеверди е употребилъ Т. въ *Il Combattimento di Tancredi e Giorinda* (1624), а въ соловата музика — Биаджо Мартини (1617). Старитѣ